Handläggare
Lars Ericsson
Telefon: 08 508 11 818

Till
Servicenämnden
2016-08-23

Lägesrapport om förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser

Förslag till beslut

Servicenämnden godkänner lägesrapporten om förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Liselothe Engelgren
Verksamhetschef

Sammanfattning

Servicenämnden och trafiknämnden ska enligt budget 2016 lämna en lägesrapport till kommunstyrelsen om utredningen av förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser. Rapporten omfattar viktiga utgångspunkter för det fortsatta arbetet med uppdraget såsom exempelvis erfarenheter från andra samlastningsprojekt, upphandlingsfrågor samt faktorer att ta hänsyn till i ett fortsatt arbete.

Förvaltningen anser i enlighet med rapporten att staden kan vinna på att införa samlastning gällande de egna varuleveranserna, men att frågan är komplex och behöver utredas vidare genom en förstudie.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom upphandlingsverksamheten. Ärendet har behandlats på förvaltningsgruppen 2016-08-16.

Bakgrund

Servicenämnden och trafiknämnden ska enligt budget 2016 lämna en lägesrapport till kommunstyrelsen om utredningen av förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser, vilken görs i samarbete med exploateringsnämnden. Målet är att projektet gällande samlastning ska vara igång senast 2018.

Lägesrapporten har tagits fram av trafikkontoret i samarbete med serviceförvaltningen, miljöförvaltningen, exploateringskontoret och stadsledningskontoret. Rapporten anmäldes i trafiknämnden 2016-06-22.

Sammanfattning av rapporten

Samlastning av stadens egna varuleveranser handlar om att förändra de sista kilometrarna av logistikkedjan, den så kallade ”last mile”. Leverantörer lämnar sina varor vid en samlastningscentral för gemensam transport sista sträckan istället för att var och en enskilt kör ut till mottagaren. Utgångspunkten är att samlastningscentralen möjliggör reducerat antal leveranser och därmed effektivare godstransporter samt färre fordonsrörelser. En minskning av leveranstillfällen bidrar också till att verksamheternas hantering av varor kan förenklas vilket gagnar kärnverksamheten.

Staden har sedan tidigare aktivt utvecklat och främjat initiativ för samlastning av gods. Miljöförvaltningen deltog 2004-2010 i ett arbete med att utveckla samlastning av livsmedel till restauranger och caféer i Gamla stan. Vidare arbetade staden 2005-2008 med ett projekt för miljöeffektiva transporter till ett antal av stadens egna verksamheter. Det finns också erfarenheter av att utveckla bygglogistikcenter varav ett aktuellt exempel är NDS som startade 2013 med staden som ägare och en upphandlad entreprenör som ansvarig för driften. Därutöver har staden en samordnande och stödjande roll i ett pågående projekt för start av kommersiell samlastning i city.

Försöken visar exempel på att det går att uppnå effektivare planering och genomförande av leveranser genom samlastning. Detta kan innebära möjligheter till lägre varupriser, minskad miljöpåverkan samt färre avbrott för personal på mottagande enheter. Erfarenheterna från

försöken har också gett viktiga kunskaper om kritiska framgångsfaktorer på området såsom exempelvis utveckling av nödvändig administrativ infrastruktur.

Som utgångspunkter för det fortsatta arbetet med uppdraget anges i rapporten ett antal viktiga aspekter att ta hänsyn till vilka grundas på erfarenheterna från staden samt från andra kommuner inom landet. Här framhålls vikten av att uppdraget om samlastning är väl politiskt förankrad samt att målbilden är tydlig. Det är angeläget att det finns en tydlig och robust organisation för arbetet samt att samlastningsmodellen anpassas till kommunens specifika behov. Att organisera samlastning omfattar mycket mer än enbart transportlösningen då det också anknyter till juridik, ekonomi, fysisk miljö, teknik m fl aspekter. Införandet kräver därmed ett grundligt förarbete, tydlig kommunikation samt ett förändringsarbete som omfattar både stadens organisation och berörda leverantörer. Vidare kan det förväntas att etablering av samlastning medför vissa extra kostnader för staden under införandet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser i enlighet med rapporten att stadens tidigare erfarenheter vad gäller samlastning, tillsammans med slutsatser som har dragits på området inom andra kommuner, talar för att staden kan vinna på att införa samlastning gällande de egna varuleveranserna. Stadens pågående införande av e-handel samt det nya centrala avtalssystemet (som ska införas 2018) bör också bidra till att förbättra förutsättningarna till utveckling av lösningar på området. Det finns dock ännu inte tillräckligt med information för att avgöra vilket resultat samlastning skulle ge, vilka resurser som skulle krävas eller vilken samlastningsmodell som är bäst lämpad. Frågan är komplex och behöver utredas vidare genom en förstudie.

Det är viktigt att målbilden för samlastning inom staden förtydligas och anknyter till kommunfullmäktiges mål i budgeten samt till andra tillämpliga dokument såsom exempelvis miljöprogrammet, framkomlighetsstrategin och handlingsplanen för leveranstrafik. Vidare är det angeläget att en projektorganisation med tydligt uttalade ansvarsförhållanden etableras samt att erforderliga resurser kan avdelas.

Som framgår av rapporten har samlastning av varor betydelse för bland annat medborgarnas stadsmiljö och luftkvalitet samt för framkomligheten i trafiken. Samlastning berör många olika aspekter såsom exempelvis central upphandling, verksamheternas inköpsrutiner

och varumottagning, markfrågor, juridiska frågor med mera. Ett införande inom staden skulle innebära ett omfattande förändringsarbete och involvera såväl hela den egna organisationen som näringslivets leverantörsled och transportörer för olika avtalsområdena. Det är viktigt att staden här kan belysa frågan i ett helhetsperspektiv vilket måste beaktas när det fortsatta arbetet planeras.

Som en del i förstudien behöver det utredas vilka för- och nackdelar som skulle finnas med att etablera samlastning helt eller delvis i stadens egen regi alternativt som upphandlad tjänst. Här måste det också beaktas hur staden ser på behovet av styrning när det gäller leveranserna, hur marknaden ser ut, vilka lösningar som kan skapas med avseende på systemstöd, koppling till stadens avtals- och inköpssystem med mera.

Resultatet av förstudien får därefter ligga till grund för ett beslut om stadens egna varuleveranser ska omfattas av samlastning.

Bilaga

1. Förutsättningarna för samlastning av stadens egna varuleveranser. Lägesrapport.